



מתווה "נבדקים ולומדים" להתמודדות עם מגפת הקורונה בדיקת ההיכרות עם המתווה ומידת ההיענות של ההורים להנחיות

רינה מעוז ברויאר פידא ניג'ם-אכתילאת
מיכל לרון

עריכת לשון: רויטל אביב מתוק
תרגום לאנגלית (תקציר): חני מנור
עיצוב גרפי: ענת פרקו-טולדנו

מכון מאירס ג'וינט ברוקדייל

ת"ד 3886 ירושלים 9103702

טלפון: 02-6557400

brook@jdc.org | brookdale.jdc.org.il

ירושלים | אב תשפ"ב | אוגוסט 2022

תקציר

רקע

ב-27.1.22 יושם במערכת החינוך מתווה בשם "נבדקים ולומדים" (להלן: המתווה). מטרת המתווה הייתה לקיים שגרת לימודים סדירה לתלמידי ישראל לצד מגפת הקורונה. המתווה הפקיד בידי הוריהם של תלמידי בתי הספר היסודיים את האחריות לבצע מדי שבוע שתי בדיקות אנטיגן ביתיות לילדיהם, ולדווח על תוצאות הבדיקה בפורטל ההורים של משרד החינוך. צוות מטעם "מגן ישראל" – התוכנית הלאומית למאבק בנגיף הקורונה, פנה למכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל בבקשה לבדוק את שיתוף הפעולה של ההורים ואת ההיענות שלהם לפעול על פי המתווה.

מטרה

מטרת המחקר הייתה לבדוק את מידת ההיכרות של הורים לילדים בבית ספר יסודי עם המתווה ואת מידת ההיענות שלהם לפעול על כיו במארס 2022, חודש וחצי מהחלתו.

שיטה

המחקר התבסס על סקר אינטרנטי למילוי עצמי שנערך בקרב 506 הורים לילדים בני 5-11 הלומדים בבית ספר יסודי. הסקר הופץ באמצעות חברת פאנל (חברה מסחרית אשר עורכת סקרים בקרב אנשים שעומדים בתנאי הכללה מוגדרים) בין 28 בפברואר ל-3 במארס 2022. חישוב גודל המדגם נערך בנפרד לכל קבוצה באוכלוסייה (יהודים חרדים, יהודים שאינם חרדים וערבים) על פי גודל הקבוצה והערכה טרום הסקר בנוגע למידת ההיענות להנחיות. המדגם שוקלל לפני ניתוח הנתונים, בהתאם לפרופורציה של כל קבוצה באוכלוסייה.

ממצאים

73% מן ההורים העידו שהם מבינים היטב את פרטי המתווה ול-59% לא היה קושי לפעול על כיו. כמחצית מן ההורים סברו שהמתווה הצליח במידה רבה לשמור על שגרת לימודים לילדיהם. ההורים העידו גם על נגישות גבוהה של הבדיקות: 75% דיווחו כי קיבלו בדיקות ביתיות עבור כל ילדיהם מן הרשות המקומית ו-94% ציינו שהייתה בדיקת אנטיגן מפוקחת זמינה במקום מגוריהם. יחד עם זאת, רבע מן ההורים ציינו שלא קיבלו מספיק בדיקות ביתיות או שלא קיבלו בדיקות כלל. שיעור ההיענות להנחיות המתווה היה גבוה: 75% ביצעו בדיקות פעמיים בשבוע; 72% דיווחו פעמיים בשבוע על תוצאת הבדיקה בפורטל ההורים; 89% מבין אלו שילדם יצא מאומת בבדיקה הביתית דיווחו על כך; ו-78% ציינו להנחיות הנוגעות לבידוד ילדים לא מחוסנים בעקבות חשיפה לבן משפחה מאומת.

המשתנים שלהלן נמצאו קשורים לביצוע הבדיקות בהתאם להנחיות: קבלת מספיק בדיקות ביתיות, אמון במדיניות הממשלה להתמודדות עם מגפת הקורונה, השכלה אקדמית, מגורים בצפון ובמרכז, קבוצה באוכלוסייה (יהודים שאינם חרדים וערבים). בניחות רב-משתני עלה שהיות אדם ערבי או יהודי שאינו חרדי הגדילה את הסיכוי שיבצע את הבדיקות כי 18 מאדם חרדי. כמו כן הסיכוי לביצוע הבדיקות של מי שקיבלו תזכורות דו-שבועיות מן המסגרת החינוכית או ממשרד החינוך היה גבוה פי 2.5 מן הסיכוי של מי שלא קיבלו תזכורות דו-שבועיות, והסיכוי שמשיב שהעיד שהבין את המתווה ביצע בדיקות פעמיים בשבוע היה גבוה פי 2.6 מן הסיכוי של מי שדיווח שלא הבין את המתווה.

המלצות למדיניות

- לנוכח ההיענות של ההורים לפעול על פי המתווה, מומלץ לתכנן גם בעתיד מדיניות בדיקות שנשמכת על שיתוף הפעולה של הציבור בכלל, ועל שיתוף הוריהם של תלמידי בתי הספר היסודיים בפרט.
 - מומלץ לדאוג למעורבות פרואקטיבית של בתי הספר ומשרד החינוך בהסברה בכלל ובעידוד ההורים לביצוע ההנחיות בפרט.
 - מומלץ להקים מערך הסברה ייעודי לאוכלוסיות הערבית והחרדית, תוך שיתוף גורמי מפתח ומובילי דעה מאוכלוסיות אלו, לשיפור ההיכרות עם המתווה.
 - מומלץ לפתח מענה ייחודי ומותאם לאוכלוסייה החרדית כדי להעלות את רמת האמון במדיניות הממשלה ולהגביר את ההיענות להנחיות.

תוכן עניינים

1	1. רקע
2	2. מטרת המחקר
3	3. שיטה
5	4. ממצאים
20	5. מגבלות המחקר
21	6. סיכום
23	7. המלצות
24	נספחים

רשימת לוחות

5	לוח 1: מאפיינים סוציו-דמוגרפיים
7	לוח 2: שיעור המשיבים שילדיהם מחוסנים או מחלימים מקורונה
16	לוח 3: רגרסיה לוגיסטית לניבוי ביצוע בדיקות ביתיות פעמיים בשבוע

רשימת תרשימים

7	תרשים 1: הסיבות לאי-חיסון הילדים לקורונה, בסדר יורד
8	תרשים 2: מידת ההבנה של פרטי המתווה, לפי קבוצת אוכלוסייה
9	תרשים 3: פרטי המתווה שלא מובנים למשיבים, בסדר יורד
10	תרשים 4: זמן המתנה בתור לבדיקת אנטיגן מפוקחת
11	תרשים 5: הקשיים העיקריים בקיום המתווה
12	תרשים 6: עמדת ההורים בנוגע להצלחת המתווה בשמירה על שגרת הלימודים, לפי קבוצה באוכלוסייה
13	תרשים 7: מידת האמון של ההורים במדיניות הממשלה להתמודדות עם מגפת הקורונה, לפי קבוצה באוכלוסייה
13	תרשים 8: הצעות לשיפור המתווה
14	תרשים 9: תדירות ביצוע הבדיקות הביתיות, לפי קבוצה באוכלוסייה
15	תרשים 10: תדירות דיווח על תוצאות הבדיקות הביתיות, לפי קבוצה באוכלוסייה
15	תרשים 11: תדירות ביצוע הבדיקות הביתיות, לפי זמינותן של הבדיקות
18	תרשים 12: תדירות ביצוע הבדיקות לפי תדירות התזכורות מבית הספר
19	תרשים 13: תדירות הדיווח על תוצאות הבדיקות לפי תדירות התזכורות מבית הספר

1. רקע

ב-27.1.22 יושם במערכת החינוך מתווה בשם "נבדקים ולומדים" (להלן: המתווה). מטרת המתווה הייתה לקיים שגרת לימודים סדירה לתלמידי ישראל לצד מגפת הקורונה. לפי המתווה, הורים של תלמידים בבתי ספר יסודיים נדרשו לבצע מדי שבוע שתי בדיקות אנטיגן ביתיות (בימים ראשון ורביעי) לילדיהם ולפעול על פי הממצאים. תוצאה שלילית של בדיקה ביתית אפשרה הגעה למוסד החינוכי, ותוצאה חיובית הצריכה בדיקה נוספת מפוקחת. תוצאה חיובית בבדיקה המפוקחת הביאה לכניסה לחמישה ימי בידוד לפחות (פירוט ההנחיות ומידע נוסף אפשר למצוא [באתר משרד הבריאות ובפורטל ההורים של משרד החינוך](#)). יישום המתווה היה תלוי בשיתוף הפעולה של ההורים; החל בבדיקת הילד בזמנים שנקבעו במתווה, דרך דיווח תוצאות הבדיקה בפורטל ההורים של משרד החינוך וכלה בבידוד של ילדים שהתגלו חיוביים בבדיקה מפוקחת וכן של לא מחוסנים שנחשפו בבית לחולה מאומת. צוות מטעם "מגן ישראל" – התוכנית הלאומית למאבק בנגיף הקורונה, פנה למכון מאיר-סג'וינט-ברוקדייל בבקשה לבדוק את שיתוף הפעולה של ההורים ואת ההיענות שלהם לפעול על פי המתווה.

2. מטרת המחקר

מטרת המחקר הייתה לבדוק את מידת ההיכרות של הורים לילדים בבית ספר יסודי (בני ובנות 5-11) עם המתווה ואת מידת ההיענות שלהם לפעול על פיו במאסר 2022, חודש וחצי מהחלתו.

נבדקו הנושאים האלה:

1. מידת ההיכרות של ההורים עם הנחיות המתווה
2. מידת זמינות הבדיקות
3. מידת ההיענות של ההורים לביצוע הנחיות המתווה, כולל ביצוע בדיקות ביתיות שגרתיות, דיווח התוצאות ובידוד הילדים בעת הצורך
4. פילוח ההיענות והנכונות לפעול על פי ההנחיות לפי המשתנים האלה: (האם בדקת/ האם דיווחת)
 - א. קבוצות באוכלוסייה – ערבים, יהודים חרדים ויהודים שאינם חרדים
 - ב. השכלת ההורה
 - ג. הכנסת משק הבית
 - ד. מחוז מגורים
 - ה. אמון במדיניות הממשלה להתמודדות עם מגפת הקורונה
6. הקשיים העיקריים של ההורים ביישום המתווה
7. הצעות לשיפור המתווה

3. שיטה

המחקר התבסס על סקר אינטרנטי למילוי עצמי.

תנאי הכללה. בהתאם למטרות המחקר, אוכלוסיית היעד הוגדרה הורים לילדים בני 5-11 הלומדים בבית ספר יסודי, הגרים במשקי בית שלפחות ילד אחד בגילים אלו מתגורר בהם באופן קבוע בחלק מימות השבוע או בכל ימות השבוע.

השאלון כלל, בהתאם למטרות המחקר, חמישה חלקים עיקריים:

1. שאלות דמוגרפיות שנועדו לאפיין את המשיבים, לפי נתוני רקע כגון גיל, מגדר והשכלה;
 2. שאלות שנועדו לברר את המידה שבה המשיבים מבינים את הנחיות המתווה, ואילו הנחיות ברורות פחות מאחרות;
 3. שאלות בנוגע למידת הישימות של המתווה ולנגישות של הבדיקות, תוך התייחסות לחלוקת הבדיקות הביתיות, לקשיים במילוי ההנחיות ולזמני ההמתנה לבדיקות מפוקחות;
 4. שאלות בנוגע ליישום הנחיות המתווה, כגון תדירות ביצוע הבדיקות הביתיות, תדירות הדיווח למסגרת החינוכית על תוצאות הבדיקות והתייחסות לילד שנמצא חיובי בבדיקת קורונה;
 5. שאלות שבחנו את רמת האמון שיש למשיבים במדיניות הממשלה להתמודדות עם מגפת הקורונה והמלצות לשיפור המתווה.
- המדגם.** המשיבים נבחרו בדגימה אקראית מקרב משתתפי הפאנל האינטרנטי, בהתאם למכסות לפי שני משתנים: מגדר ושכיחות לקבוצה באוכלוסייה, בהתאם לדיווח של המשיב. קבוצות דגימה נקבעו בנפרד עבור שלוש הקבוצות באוכלוסייה שבמוקד המחקר: ערבים, יהודים חרדים ויהודים שאינם חרדים. חישוב גודל המדגם נערך לכל קבוצה בנפרד על פי גודל הקבוצה וצפי דיפרנציאלי לרמת הסטטיסטי המרכזי של הסקר, שהוא שיעור ההיענות להנחיה לדווח על ילד שנמצא חיובי לקורונה בבדיקה הביתית. בהתאם לכך, גודל המדגם שנקבע הוא 500 משיבים, מהם 135 ערבים (27%), 115 יהודים חרדים (23%) ו-250 יהודים שאינם חרדים (50%).

המדגם בהרכב שנקבע אמור היה להבטיח טעות דגימה יחסית שלא תעלה על 10% עבור הסטטיסטי המרכזי בכל קבוצה באוכלוסייה. בפועל נדגמו 506 משיבים: 140 ערבים, 116 יהודים חרדים ו-250 יהודים שאינם חרדים.

הסקר האינטרנטי. הסקר נערך באמצעות חברת פאנל (חברה מסחרית אשר עורכת סקרים בקרב אנשים שעומדים בתנאי הכללה מוגדרים) בין 28 בפברואר ל-3 במארס 2022. ההפצה נעשתה באמצעות שליחת דואר אלקטרוני והודעות 'פוש' למשתמשי היישומון של חברת הפאנל. השאלון הופץ בשפות עברית וערבית. קישור לשאלון נשלח ל-3,864 חברי פאנל; 350 סוננו עקב מכסה מלאה או אי-התאמה לקריטריון הסקר – הורים לילדים בבית ספר יסודי (בני 5-11), ו-101 משיבים התחילו את הסקר ולא סיימו אותו. לאחר השגת היעד של 500 שאלונים ומילוי המכסות נסגר הסקר בפני משתתפים נוספים מן הפאנל. סך הכול ענו על השאלון 506 משיבים, הורים לילדים בבית ספר יסודי (בני 5-11). טרם ביצוע הסקר המלא נערך פרה-טסט בקרב 18 משיבים לצורך בחינת השאלון, ובעקבותיו צומצמו אפשרויות התשובה בשלוש שאלות. 18 המשיבים האלה כלולים במדגם הסופי.

תקנון קובץ הנתונים. מאחר שבוצעה דגימת יתר של חרדים ושל ערבים, שוקלל המדגם לפני ניתוח הנתונים, בהתאם לפרופורציה של כל קבוצה באוכלוסייה, כך שמשיבים ערבים וחרדים קיבלו משקל חסר ומשיבים יהודים שאינם חרדים קיבלו משקל יתר. המשקל שניתן הוא היחס בין מספר האנשים באוכלוסייה המשתייכים לאותן קבוצות ובין מספר המשתתפים בסקר המשתייכים לאותן קבוצות.

ניתוח הנתונים. ניתוח נתוני הסקר נעשה בעזרת תוכנת SPSS. תחילה נבדקו התפלגויות של כל משתני הסקר, לאחר מכן נבדקה תלות בין משתנים נומינלים באמצעות מבחן χ^2 ולבסוף נעשה ניתוח רב-משתני באמצעות רגרסיה לוגיסטית (logit). ניתוח נתוני התשובות הפתוחות בוצע עם תילות כדי לחזק את תוקף המחקר: שתיים מן החוקרות ניתחו כל אחת בנפרד את התשובות, סיווגו אותן לקטגוריות והשוו בין ממצאיהן.

אתיקה. המחקר אושר על ידי ועדת האתיקה של מכון מאיר-סג'וינט ברוקדייל. בדברי הפתיחה של השאלון הוסברו למשתתפי הסקר מטרות המחקר והם אישרו את הסכמתם להשתתף בו.

4. ממצאים

4.1 מאפיינים סוציו-דמוגרפיים

לוח 1 מציג את מאפייני המשיבים שהשתתפו בסקר לאחר שקלולם. מבין 506 המשיבים, 52% היו נשים, טווח גיל המשיבים היה 66-25 והגיל הממוצע היה 39 (סטיית תקן 6). 44% גרו באיזור תל אביב והמרכז. לאחר ביצוע השקלול, 23% מן המשיבים היו ערבים ו-11% חרדים. 7-59% מן המשיבים הייתה השכלה אקדמית וההכנסה המשכחיתית נטו של 14% מן המשיבים היא עד 7,100 ₪ בחודש (חמישון תחתון). מספר האנשים הממוצע במשק בית הוא 5 (סטיית תקן 1), והחציון הוא 5, בטווח של 2-11. מאפייני ההשכלה וההכנסה של משתתפי הסקר הושוו לאוכלוסיית הגיל המקבילה (בני 25-66) עם ילדים בני 5-14. מנתוני סקר הוצאות משק בית למ"ס 2019 עולה כי שיעור ההשכלה האקדמית במדגם זה גבוה ביחס לאוכלוסייה (59% לעומת 38% באוכלוסייה). כלומר, אוכלוסיית המדגם משכילה יותר מן האוכלוסייה הכללית בקבוצת הגיל ובסטטוס המשכחתי הרלוונטי (ראו נספח א').

לוח 1: מאפיינים סוציו-דמוגרפיים, באחוזים (N=506)

מאפיין	שיעור במדגם
גיל	39 (סטיית תקן 6)
ממוצע (בשנים)	66-25
טווח הגילים (בשנים)	48
מגדר	52
גברים	10
נשים	18
מחוז מגורים	12
ירושלים	24
צפון	20
חיפה	12
מרכז	4
תל אביב	36
דרום	23
יהודה ושומרון	7
קבוצה באוכלוסייה	11
יהודי/ה חילונית	17
יהודי/ה מסורתית	3
יהודי/ה דתי/ה	3
יהודי/ה חרדי/ת	
ערבי/ה מוסלמי/ת	
ערבי/ה נוצרי/ה	
דרוזי/ת	

מאפיין	שיעור במדגם	
השכלה	בית ספר יסודי / חטיבת ביניים	1
	בית ספר תיכון	15
	בית ספר על תיכוני ללא תואר אקדמי	25
	תואר ראשון	39
	תואר שני ומעלה	20
עיסוק עיקרי	חייל/ת בקבע	1
	סטודנט/ית להשכלה גבוהה	3
	שכיר/ה במשרה חלקית	12
	שכיר/ה במשרה מלאה	70
	עצמאית	6
	לא עובד/ת או עקר/ת בית	8
הכנסה	חמישון תחתון	14
	חמישון שני	23
	חמישון שלישי	32
	חמישון רביעי	23
	חמישון חמישי	8

^ הנתונים המופיעים בלוח הם אחרי שקלול, וכך גם בהמשך המסמך

כאמור, מידת ההיכרות עם הנחיות המתווה וההיענות להן נבחנה תוך חלוקת משתתפי הסקר לשלוש קבוצות באוכלוסייה והשוואה ביניהן: ערבים, יהודים חרדים ויהודים שאינם חרדים.

מבחינת מאפייני הרקע (נספח ב') עלה כי ממוצע הגיל של **המשיבים הערבים** היה 36 (סטיית תקן 6), 72% מהם היו נשים, 62% בעלי השכלה אקדמית, 51% שכירים במשרה מלאה ו-19% לא עובדים או עקרי בית. 69% מהם משתייכים לשני חמישוני ההכנסה הנמוכים. משתתפי הסקר הערבים מתגוררים בכ-60 יישובים שונים בארץ: 57% מהם במחוז צפון וחיפה, 35% מ"המשולש", 4% מירושלים ו-4% מהדרום.

ממוצע הגיל של **המשיבים החרדים** היה 34 (סטיית תקן 6), 65% מהם היו נשים, 31% בעלי השכלה אקדמית, 60% שכירים במשרה מלאה ו-6% לא עובדים או עקרי בית. משתתפי הסקר החרדים מתגוררים בערים החרדיות הגדולות בישראל: 37% בירושלים, 32% בבני ברק, 16% בבית שמש, 9% בביתר עילית ו-6% נוספים ביישובים אחרים.

ממוצע הגיל של **המשיבים היהודים שאינם חרדים** היה 41 (סטיית תקן 5.7), 44% מהם היו נשים, 63% מהם בעלי השכלה אקדמית, 78% שכירים במשרה מלאה ו-5% לא עובדים או עקרי בית. משתתפים אלו מתגוררים ביישובים שונים בפריסה ארצית.

4.2 חיסון הילדים והחלמתם מקורונה

מאחר שהמתווה "נבדקים ולומדים" כולל הנחיות שונות עבור ילדים מחוסנים ולא מחוסנים, וכן עבור ילדים שהחלימו ב-60 הימים האחרונים ועבור כאלו שלא, משתתפי הסקר נשאלו אם ילדיהם חוסנו לקורונה ואם הם החלימו מקורונה ב-60 הימים האחרונים שלפני הסקר.

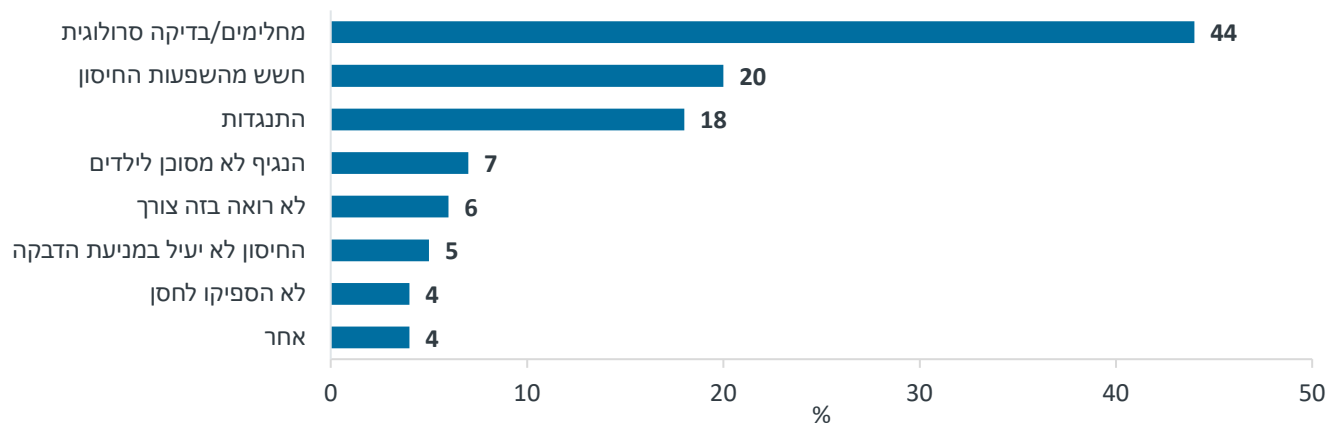
35% מן המשיבים ציינו שכל ילדיהם בני 5-11 מחוסנים לקורונה ו-47% ציינו שכל ילדיהם החלימו מקורונה ב-60 ימים האחרונים (לוח 2). בקרב קבוצת היהודים שאינם חרדים 44% מן המשיבים העידו שכל הילדים מחוסנים לקורונה, לעומת 15% בקרב החרדים ו-17% בקרב הערבים. 47% מקרב היהודים שאינם חרדים דיווחו שכל הילדים מחלימים מקורונה ב-60 הימים האחרונים לעומת 21% מקרב החרדים ו-59% מקרב הערבים (נספח ב').

לוח 2: שיעור המשיבים שילדיהם מחוסנים או מחלימים מקורונה (באחוזים) (N=506)

35	כל הילדים מחוסנים	חיסון לקורונה
9	חלק מן הילדים מחוסנים	
56	הילדים אינם מחוסנים לקורונה	
47	כל הילדים מחלימים	מחלימים מקורונה ב-60 הימים האחרונים
10	חלק מן הילדים מחלימים	
43	הילדים אינם מחלימים	

המשיבים שציינו שחלק מילדיהם מחוסנים לקורונה (9%) ואלו שילדיהם אינם מחוסנים (56%) נשאלו בשאלה פתוחה מדוע הילדים לא חוסנו, ותשובותיהם קודדו. **תרשים 1** מציג את הסיבות מתוך התשובות שניתנו.

תרשים 1: הסיבות לאי-חיסון הילדים לקורונה, בסדר יורד, באחוזים (n=330)^

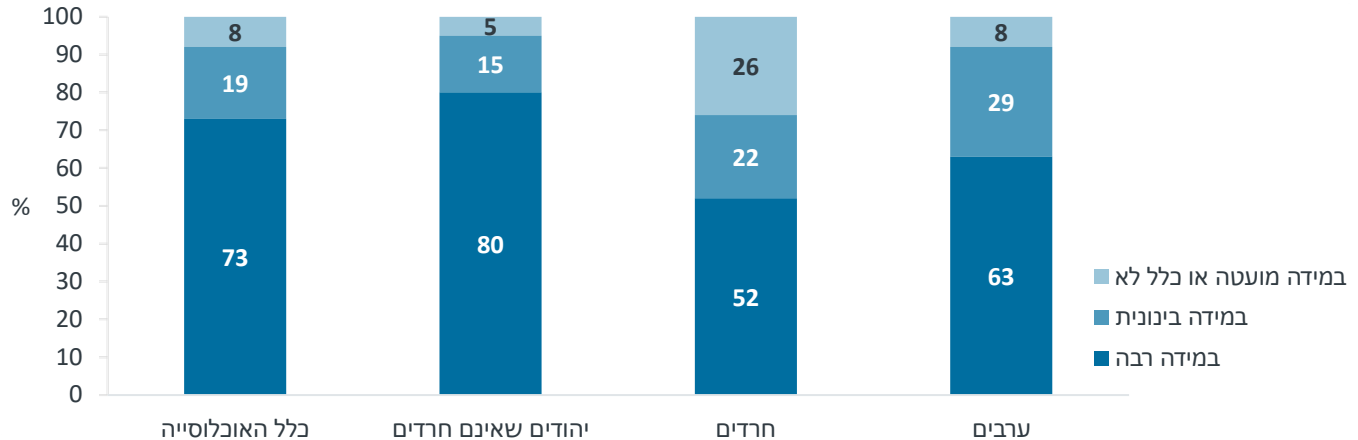


^ מקרב המשיבים שיש להם ילדים לא מחוסנים הערה: אפשר היה לקדד יותר מסיבה אחת מתשובת המשיב ולכן האחוזים אינם מסתכמים ל-100%

4.3 מידת ההבנה של ההורים את הנחיות מתווה "נבדקים ולומדים" במערכת החינוך

ההורים נשאלו באיזו מידה פרטי המתווה מובנים להם. 73% השיבו שהפרטים מובנים להם במידה רבה (להתפלגות המלאה ראו נספח ג'). כפי שאפשר לראות **בתרשים 2**, שיעור גבוה יותר של יהודים שאינם חרדים דיווחו על הבנה רבה של פרטי המתווה, לעומת ערבים וחרדים. כרבע מן החרדים ענו שהמתווה ברור להם במידה מעטה או כלל לא ברור.

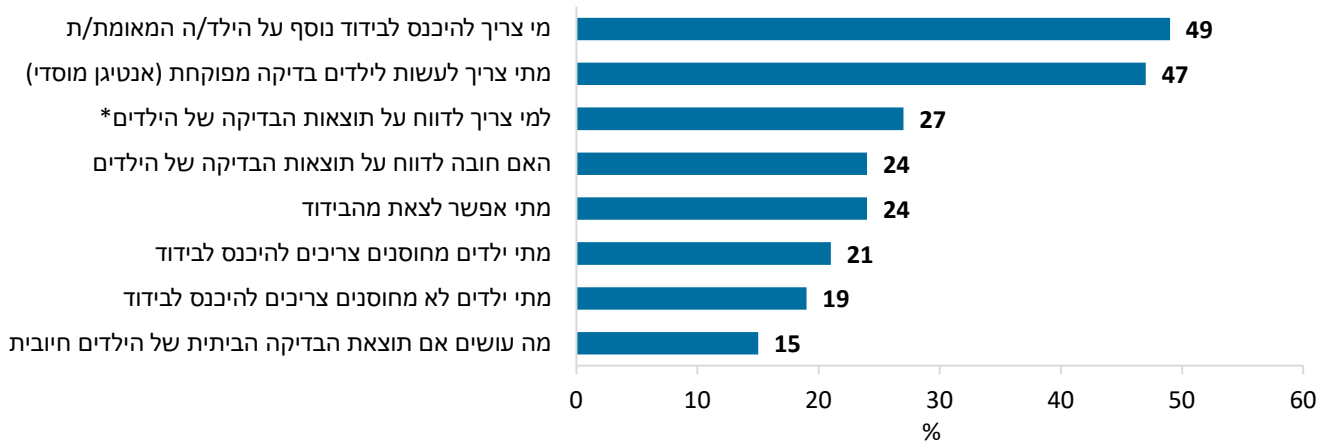
תרשים 2: מידת ההבנה של פרטי המתווה, לפי קבוצת אוכלוסייה (באחוזים) (N=506) ***



P<0.001 ***

משיבים שענו כי פרטי המתווה מובנים להם במידה בינונית, במידה מועטה או כלל לא (n=135), נתבקשו לבחור מבין רשימה את שלושת הדברים העיקריים שלא מובנים להם. **תרשים 3** מציג את הדברים העיקריים שסומנו כלא מובנים בהנחיות המתווה. מהשוואה בין הקבוצות באוכלוסייה עולה כי שיעור גבוה מקרב החרדים לא הבינו למי צריך לדווח על תוצאות הבדיקה של הילדים – 46% לעומת 27% בקרב כלל המשיבים (p=0.025).

תרשים 3: פרטי המתווה שלא מובנים למשיבים, בסדר יורד (באחוזים) (n=135)*



* P<0.05

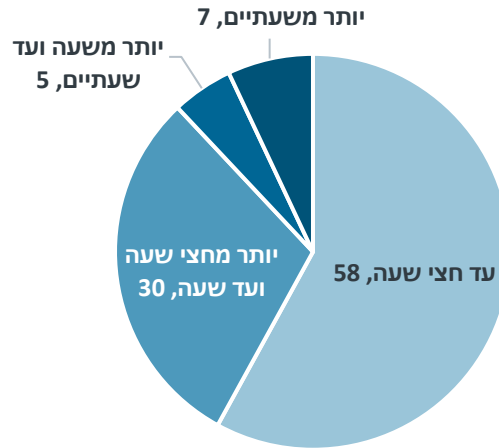
^ מקרב המשיבים שהבינו את פרטי המתווה במידה בינונית או פחות הערה: המשיבים יכלו לציין יותר מתשובה אחת, ולכן האחוזים אינם מסתכמים ל-100%

4.4 נגישות הבדיקות

משתתפי הסקר נשאלו אם קיבלו מבית הספר ו/או מן הרשות המקומית ערכות בדיקה ביתיות (אנטיגן) עבור ילדיהם. 75% קיבלו בדיקות ביתיות עבור כל ילדיהם; 23% קיבלו בדיקות ביתיות, אבל רק עבור חלק מילדיהם; ורק 2% לא קיבלו בדיקות ביתיות כלל. 39% ציינו שבמהלך המתווה היו צריכים לרכוש מכספם בדיקות ביתיות עבור ילדיהם כדי לבצע את בדיקות השגרה בראשון וברביעי. בהשוואה בין הקבוצות באוכלוסייה עולה כי בקרב החרדים רק 43% קיבלו בדיקות ביתיות עבור כל הילדים לעומת 78% מקרב היהודים שאינם חרדים ו-79% מן הערבים ($p<0.001$).

ההורים נשאלו על זמינות בדיקת האנטיגן המפוקחת. 94% ציינו שהייתה בדיקת אנטיגן מפוקחת זמינה במקום מגוריהם. 58% המתינו עד חצי שעה בתור לבדיקה, 30% המתינו יותר מחצי שעה ועד שעה, 5% המתינו יותר משעה ועד שעתיים, 7% המתינו יותר משעתיים (תרשים 4). 9% דיווחו ששילמו עבור בדיקת אנטיגן מפוקחת פרטית.

תרשים 4: זמן המתנה בתור לבדיקת אנטיגן מפוקחת (באחוזים) (n=166)^



מקרב המשיבים שבדקו את ילדם בבדיקה מפוקחת

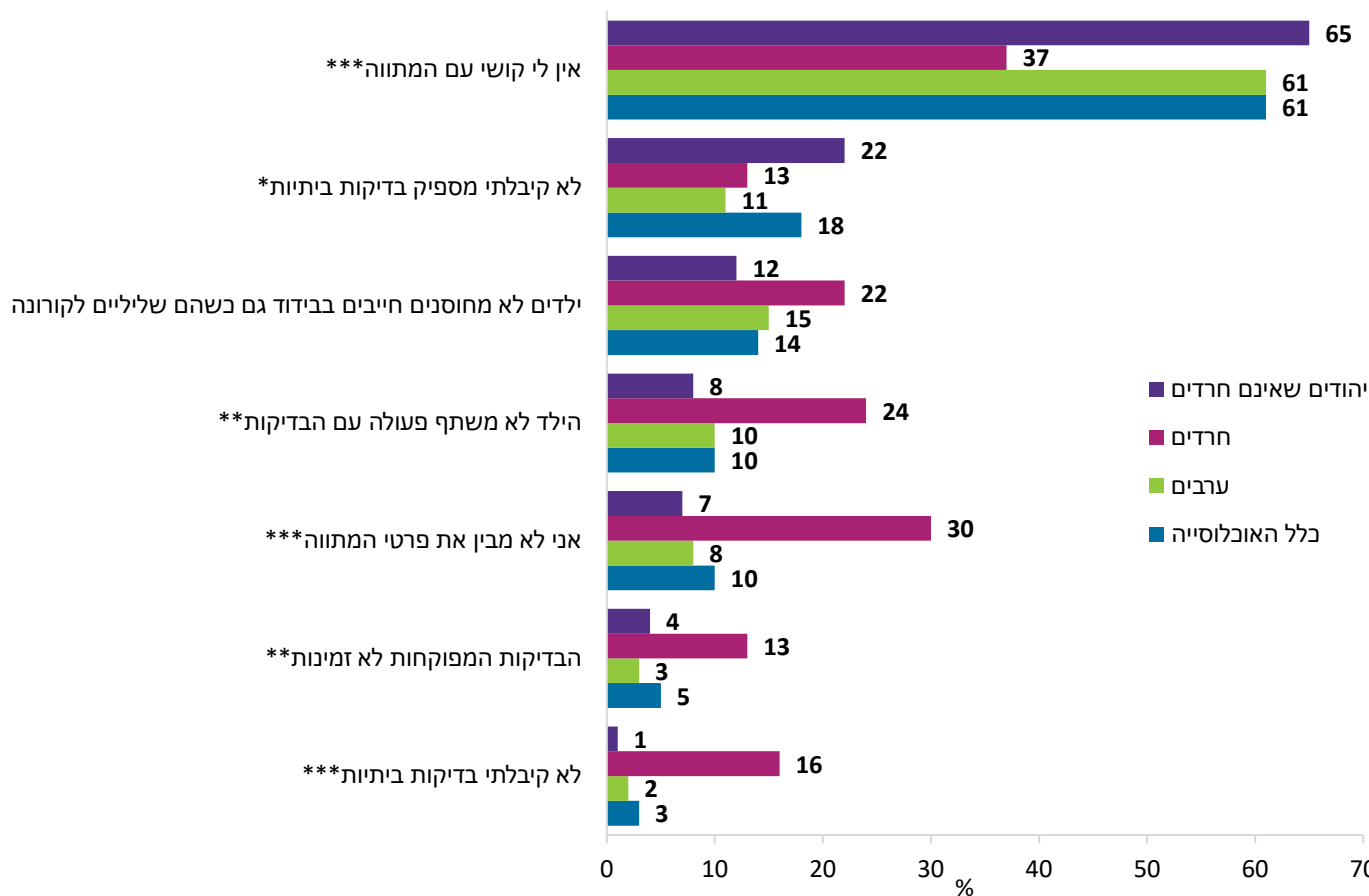
4.5. קשיים בקיום הנחיות המתווה "נבדקים ולומדים"

בפני ההורים הוצגה רשימת קשיים אפשריים בקיום הנחיות המתווה והם נתבקשו לבחור עד שלושה קשיים עיקריים. **תרשים 5** מציג את תשובות ההורים שלא כל ילדיהם מחלימים (כלומר, אלו שצריכים לקיים את הנחיות המתווה). 61% מן המשיבים ציינו שאין להם קושי עם המתווה. 21% ציינו שלא קיבלו מספיק בדיקות ביתיות או שלא קיבלו בדיקות בכלל.

משיבים חרדים דיווחו על קשיים בשיעורים גבוהים יותר ממשיבים מקרב הערבים והיהודים שאינם חרדים: 24% דיווחו שהילד לא משתף פעולה עם הבדיקות (לעומת 10% בקרב כלל המשיבים), 30% דיווחו שהם לא מבינים את פרטי המתווה (לעומת 10% מקרב כלל המשיבים), 13% דיווחו שהבדיקות המפוקחות לא זמינות ו-16% דיווחו שלא קיבלו בדיקות ביתיות (לעומת 5% ו-3% בהתאמה בקרב כלל המשיבים).

לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין הערבים ובין היהודים שאינם חרדים בדיווח על קשיים בקיום המתווה, למעט הדיווח של 22% מקרב היהודים שאינם חרדים שלא קיבלו מספיק בדיקות ביתיות לעומת 11% בלבד בקרב הערבים.

תרשים 5: הקשיים העיקריים בקיום המתווה (באחוזים) (n=269)^



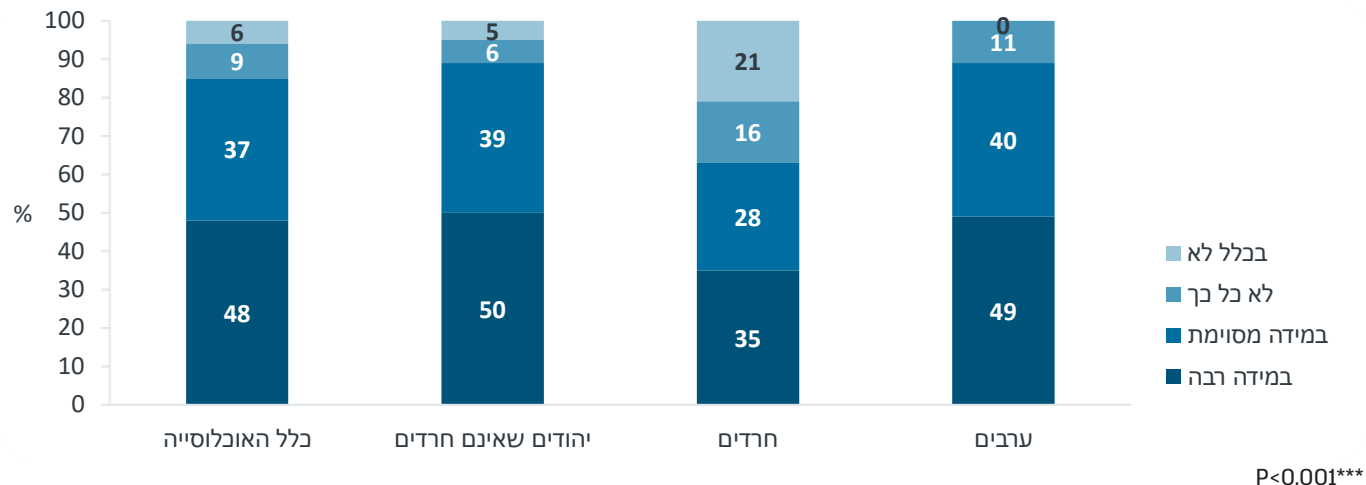
^ מקרב המשיבים שיש להם ילדים שאינם מחלימים מקורונה ב-60 הימים האחרונים
 P<0.001*** P<0.01** P<0.05*

4.6 רמת האמון במדיניות הממשלה להתמודדות עם מגפת הקורונה והמלצות ההורים לשיפור המתווה

המתווה "נבדקים ולומדים" נועד לאפשר שגרת לימודים רצופה לתלמידים ולתלמידות. ההורים נשאלו באיזו מידה לדעתם המתווה הנוכחי מצליח לשמור על שגרת לימודים רצופה עבור ילדיהם. 48% סברו שהמתווה מאפשר שגרת לימודים במידה רבה, ועוד 37% סברו שהוא מאפשר שגרת לימודים במידה מסוימת. בקרב החרדים, 37% היו בדעה שהמתווה לא כל כך מאפשר שגרת לימודים או בכלל לא, לעומת 11% בקרב הערבים והיהודים שאינם חרדים (תרשים 6). יש מתאם בין הבנת המתווה ובין הסכמה

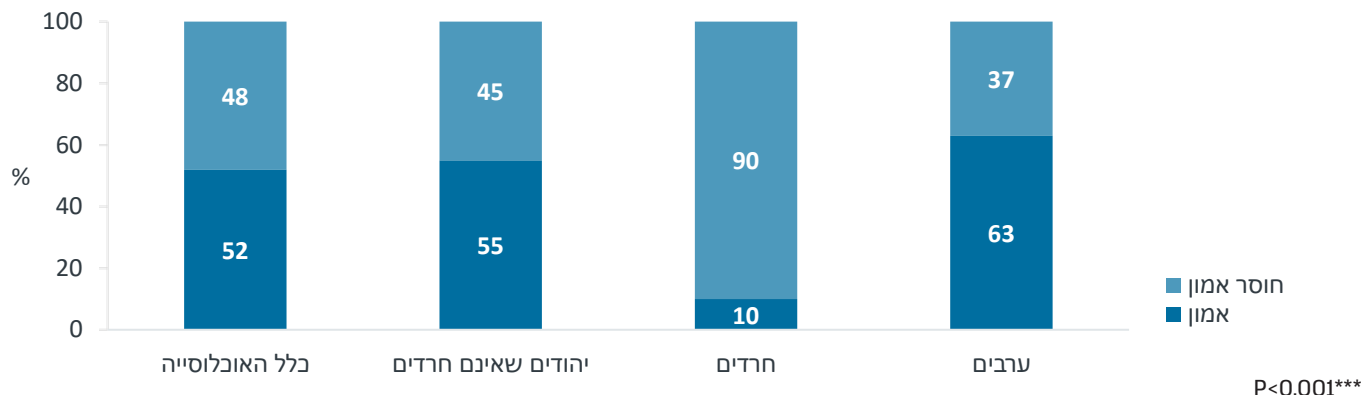
עם הצלחת המתווה בשמירה על שגרת לימודים: בקרב אלו שהבינו את המתווה, 90% סברו שהמתווה הצליח במידה מסוימת או במידה רבה לשמור על שגרת הלימודים, לעומת 74% שסברו כך מקרב אלו שלא הבינו את המתווה ($p < 0.001$). בקרב החרדים – 79% מאלו שהבינו את המתווה סברו כך לעומת 46% מאלו שלא הבינו את המתווה ($p = 0.023$); בקרב יהודים שאינם חרדים – 91% מאלו שהבינו את המתווה סברו כך לעומת 77% מאלו שלא הבינו את המתווה ($p = 0.004$); ובקרב הערבים לא נמצא הבדל מובהק (90% מאלו שהבינו את המתווה סברו כך לעומת 86% מאלו שלא הבינו את המתווה).

תרשים 6: עמדת ההורים בנוגע להצלחת המתווה בשמירה על שגרת הלימודים, לפי קבוצה באוכלוסייה (באחוזים) (N=506)***



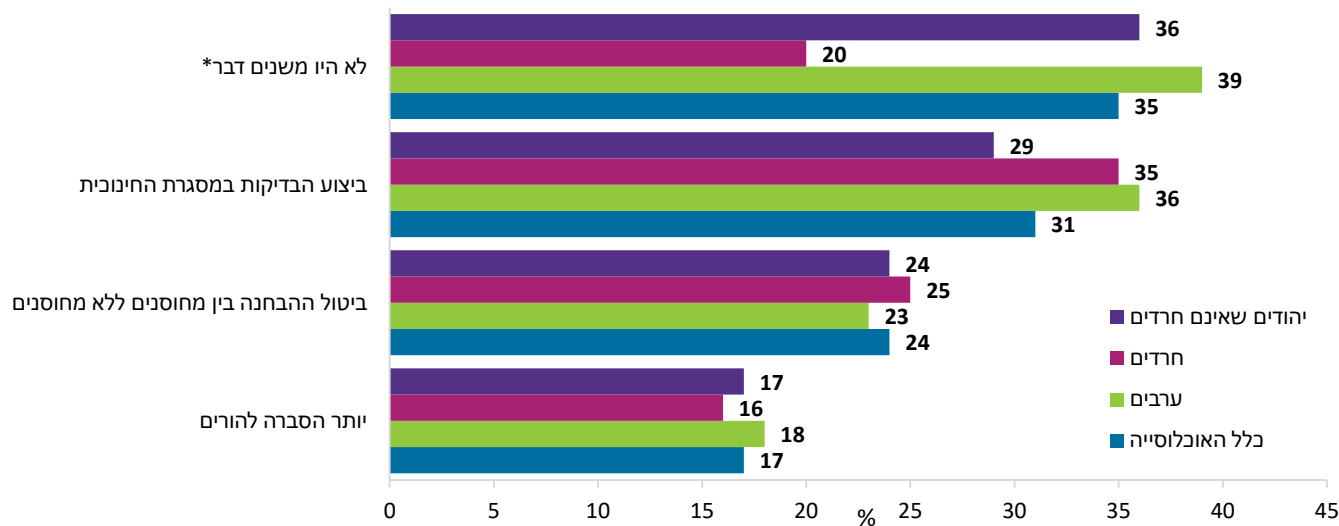
בדומה לשאלה על הצלחת המתווה בשמירה על שגרת הלימודים, גם בנוגע לשאלה אם ניתן אמון במדיניות הממשלה בהתמודדות עם מגפת הקורונה ניכרים הבדלים בין קבוצות באוכלוסייה. 52% דיווחו על אמון במדיניות הממשלה, כשבקרב הערבים 63% דיווחו על אמון, ובקרב החרדים רק 10% דיווחו כך **(תרשים 7)**.

תרשים 7: מידת האמון של ההורים במדיניות המשלה להתמודדות עם מגפת הקורונה, לפי קבוצה באוכלוסייה (באחוזים) * (N=506)**



ההורים נשאלו מה היו משנים במתווה אם הייתה להם אפשרות לשכר אותו. 35% לא היו משנים דבר, 31% ביקשו שהבדיקות יתבצעו במסגרת החינוכית במקום בבית, 24% ביקשו לבטל את ההבחנה בין מחוסנים ללא מחוסנים ו-17% ביקשו יותר הסברה להורים. בהשוואה בין קבוצות באוכלוסייה נמצא כי שיעור המרואיינים שלא היו משנים דבר, הוא הגבוה ביותר בקרב הערבים והנמוך ביותר בקרב החרדים (תרשים 8).

תרשים 8: הצעות לשיפור המתווה (באחוזים) (N=506) ^*



P<0.05*

^ המשיבים יכלו לציין יותר משובה אחת, ולכן האחוזים אינם מסתכמים ל-100%

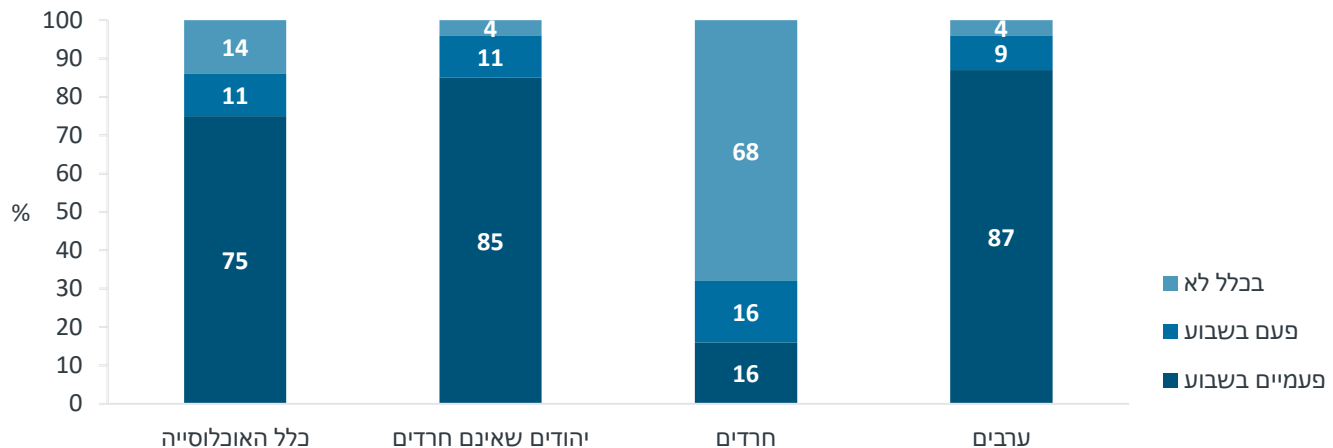
4.7 היענות ההורים לביצוע הנחיות מתווה "נבדקים ולומדים", ופילוח לפי מאפיינים סוציו-דמוגרפיים

כאמור, במסגרת המתווה היה זה באחריות ההורים לבדוק את ילדיהם פעמיים בשבוע ולדווח על כך למסגרות החינוך. ילדים שהחלימו מקורונה היו פטורים במשך 60 יום מביצוע הבדיקות. הורים שהשיבו שיש להם ילדים שצריכים להיבדק במסגרת המתווה (כלומר, שאינם מחלימים) (n=269), נשאלו ככלל, כמה פעמים בשבוע ילדיהם נבדקים באמצעות בדיקות האנטיגן הביתיות. רוב ההורים השיבו שהילדים נבדקים פעמיים בשבוע או יותר (75%), ושיעור דומה השיבו שהם מדווחים פעמיים בשבוע או יותר על תוצאות הבדיקות (72%).

בתרשימים 9 ו-10 אפשר לראות שנמצאו הבדלים בשיעור היענות להנחיות המתווה בין הקבוצות באוכלוסייה שנבדקו. שיעור ביצוע הבדיקות בהתאם להנחיות דומה בקרב הערבים והיהודים שאינם חרדים (87% ו-85% בהתאמה) וגבוה משמעותית משיעור זה בקרב החרדים (16%). 68% מן ההורים החרדים ענו שילדיהם אינם נבדקים כלל (תרשים 9). שיעור הדיווח על תוצאות הבדיקה הביתית פעמיים בשבוע למסגרת החינוכית שבה לומדים הילדים דומה בקרב הערבים והיהודים שאינם חרדים (81% ו-84%, בהתאמה) וגבוה משיעור זה בקרב החרדים (12%). 79% מן ההורים החרדים ענו שאינם מדווחים כלל למסגרות החינוך על תוצאות הבדיקות הביתיות (תרשים 10).

ייתכן כי שיעורי הבדיקה והדיווח הנמוכים בקרב החרדים מסבירים את שיעור הדיווח הנמוך יחסית על ילדים מחלימים בקרב קבוצת אוכלוסייה זו. כלומר, ייתכן שהנתון הנמוך של מחלימים שעליו דווח במחקר זה נובע מאי-ביצוע הבדיקות ולכן מאי-ידיעה של ההורים על מצבים של הידבקות בנגיף.

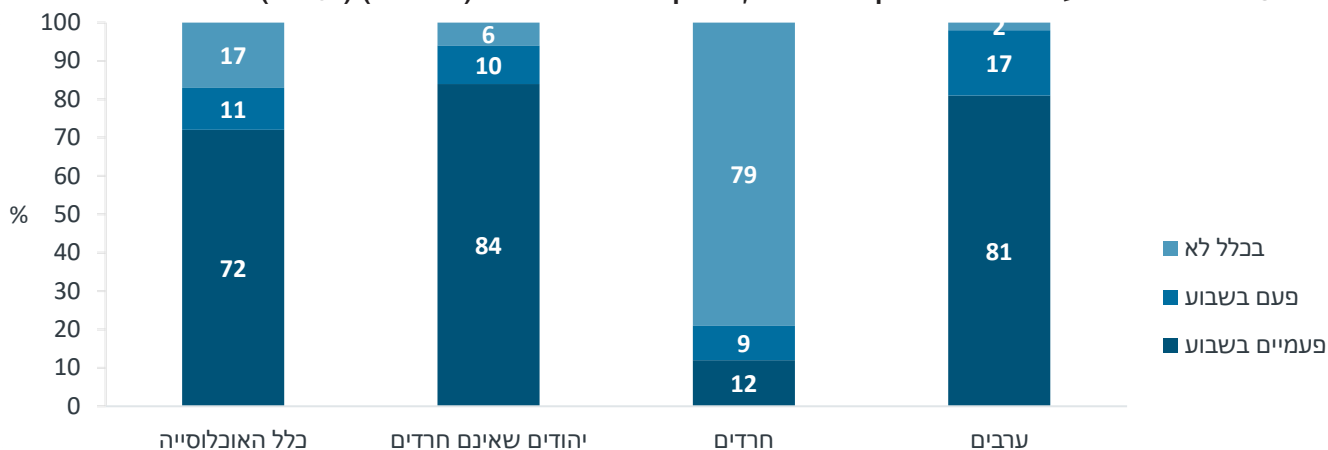
תרשים 9: תדירות ביצוע הבדיקות הביתיות, לפי קבוצה באוכלוסייה (באחוזים) (n=269) ****



P<0.001***

^ מקרב המשיבים שיש להם ילדים שאינם מחלימים מקורונה ב-60 הימים האחרונים

תרשים 10: תדירות דיווח על תוצאות הבדיקות הביתיות, לפי קבוצה באוכלוסייה (באחוזים) (n=269)***

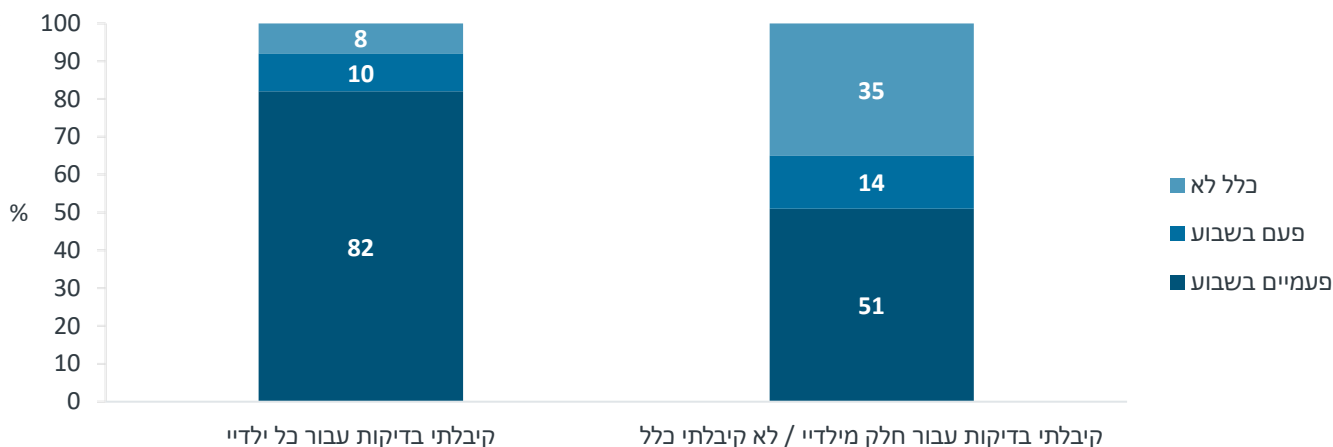


P<0.001***

מקרב המשיבים שיש להם ילדים שאינם מחלימים מקורונה ב-60 הימים האחרונים

נוסף על ההבדלים שנמצאו בשיעורי ההיענות למתווה בין הקבוצות באוכלוסייה, נמצא קשר בין השכלה אקדמית ובין ביצוע הבדיקות וכן בין מגורים בירושלים ובדרום ובין אי-ביצוע הבדיקות (ראו נספחים ד' ו-ה'). כמו כן נמצא קשר בין ההיענות למתווה ובין הדיווח על זמינות הבדיקות הביתיות. 82% מן המשיבים שקיבלו בדיקות עבור כל ילדיהם ציינו שילדיהם נבדקו פעמיים בשבוע, בהתאם להנחיות. לעומת זאת, 35% מאלו שלא קיבלו מספיק בדיקות או שלא קיבלו בדיקות כלל, גם לא בדקו כלל את ילדיהם (תרשים 11).

תרשים 11: תדירות ביצוע הבדיקות הביתיות, לפי זמינותן של הבדיקות (באחוזים) (n=269)***



P<0.001***

מקרב המשיבים שיש להם ילדים שאינם מחלימים מקורונה ב-60 הימים האחרונים

באמצעות רגרסיה לוגיסטית (logit) נבחנו מאפייני המשיבים המנבאים ביצוע בדיקות ביתיות פעמיים בשבוע, בהתאם להנחיות המתווה (1) לעומת מאפיינים המנבאים ביצוע בדיקה פעם בשבוע או בכלל לא (0). מודל הרגרסיה נמצא מובהק סטטיסטית (108.109= $\chi^2(13)$, p<0.001). לפי מבחן R2 (Nagelkerke), המודל מסביר 48.9% מן השונות בתדירות ביצוע הבדיקות הביתיות. כפי שאפשר לראות ב**לוח 3**, המאפיינים שנמצאו מנבאים את תדירות הבדיקות הם קבוצה באוכלוסייה וקבלת תזכורות מבית הספר או ממשד החינוך. הסיכוי שערבים ויהודים שאינם חרדים יבצעו את הבדיקות גדול פי 18 מן הסיכוי שחרדים יעשו זאת. הסיכוי שמשיב שקיבל פעמיים בשבוע תזכורות מבית הספר או ממשד החינוך יבצע בדיקות פעמיים בשבוע גדול פי 2.5 מן הסיכוי של מי שקיבל תזכורת אחת בשבוע או לא קיבל תזכורות כלל.

הסיכוי שמשיב שהעיד שהבין את המתווה ביצע בדיקות פעמיים בשבוע גבוה פי 2.6 מן הסיכוי של משיב שדיווח שאינו מבין את המתווה.

המשתנים מגדר, גיל, מחוז מגורים, השכלה, הכנסה, אמון במדיניות הממשלה וזמינות הבדיקות הביתיות והמפוקחות נכללו אף הם במודל (ולכן מפוקחים), אך לא נמצאו מובהקים (לוח 3).

לוח 3: רגרסיה לוגיסטית לניבוי ביצוע בדיקות ביתיות פעמיים בשבוע (n=282)

משתנה	B	יחס צולב [Odds ratio]	רווח בר סמך (95%)	מובהקות (p)
			תחתון	עליון
מגדר				
גברים	---	1		
נשים	-0.239	0.787	0.362	0.546
גיל				
	-0.011	0.989	0.932	0.707
מחוז מגורים				
תל אביב ומרכז	---	1		
חיפה והצפון	0.450	1.569	0.503	0.438
ירושלים וי"ש ודרום	-0.495	0.609	0.250	0.277
קבוצה באוכלוסייה				
חרדים	---	1		
ערבים	2.891	18.012	3.970	<0.001
יהודים שאינם חרדים	2.892	18.026	5.640	<0.001
השכלה				
לא אקדמית	---	1		
אקדמית	-0.346	0.708	0.311	0.409

מובהקות (p)	רווח בר סמך (95%)		יחס צולב [Odds ratio]	B	משתנה
	עליון	תחתון			
					הכנסת משק הבית נטו
			1	---	חמישון תחתון
0.253	1.640	0.152	0.500	-0.694	חמישונים 5-2
					זמינות הבדיקות הביתיות
			1	---	לא קיבל מספיק בדיקות
0.661	2.962	0.502	1.219	0.198	קיבל מספיק בדיקות
					זמינות הבדיקות המפוקחות
			1	---	בדיקות זמינות
0.488	7.007	0.395	1.664	0.509	בדיקות אינן זמינות
					הבנת המתווה
			1	---	לא מבין
0.036	6.508	1.066	2.633	0.968	מבין
					תזכורות מבית הספר ו/או ממשרד החינוך
			1	---	פחות מפעמיים בשבוע
0.032	5.576	1.079	2.453	0.897	פעמיים בשבוע
			1	---	אמון במדיניות הממשלה
					חוסר אמון
0.165	4.218	0.782	1.817	0.597	אמון
0.350			0.291	-1.236	קבוע

4.8 קבלת תוצאה חיובית בבדיקת קורונה

כדי להעמיק בשאלת מידת ההיענות להנחיות המתווה, נשאלו משתתפי הסקר אם מתחילת המתווה, אחד מילדיהם בגיל 5-11 נמצא חיובי לקורונה בבדיקה הביתית. 36% (181) מן המשיבים דיווחו שכן. 89% מהם דיווחו על כך בפורטל ההורים של משרד החינוך או בדרך אחרת שמקובלת בבית הספר. 91% מן ההורים שילדם נמצא חיובי בבדיקה הביתית בדקו אותו גם בבדיקה מפוקחת (אנטיגן מוסדי). 88% נמצאו מאומתים בבדיקה המפוקחת. בין אם ההורים הסתפקו בבדיקה ביתית בלבד או בדקו את ילדיהם גם בבדיקה ביתית וגם בבדיקה מפוקחת, 8% מן ההורים (15 משקי בית) שלחו את ילדם שנמצא חיובי לקורונה בבדיקה ביתית למסגרת החינוכית, מהם 5 ילדים שנמצאו חיוביים גם בבדיקה מפוקחת.

על פי הנחיות המתווה, ילד שאינו מחוסן, שנחשף לחולה מאומת **בביתו** נדרש להיכנס לבידוד בית. 78% מן ההורים שהיו צריכים להכניס את ילדם הלא מחוסן לבידוד בעקבות חשיפה בבית (N=154) ציינו שילדם שאינו מחוסן אכן נכנס לבידוד.

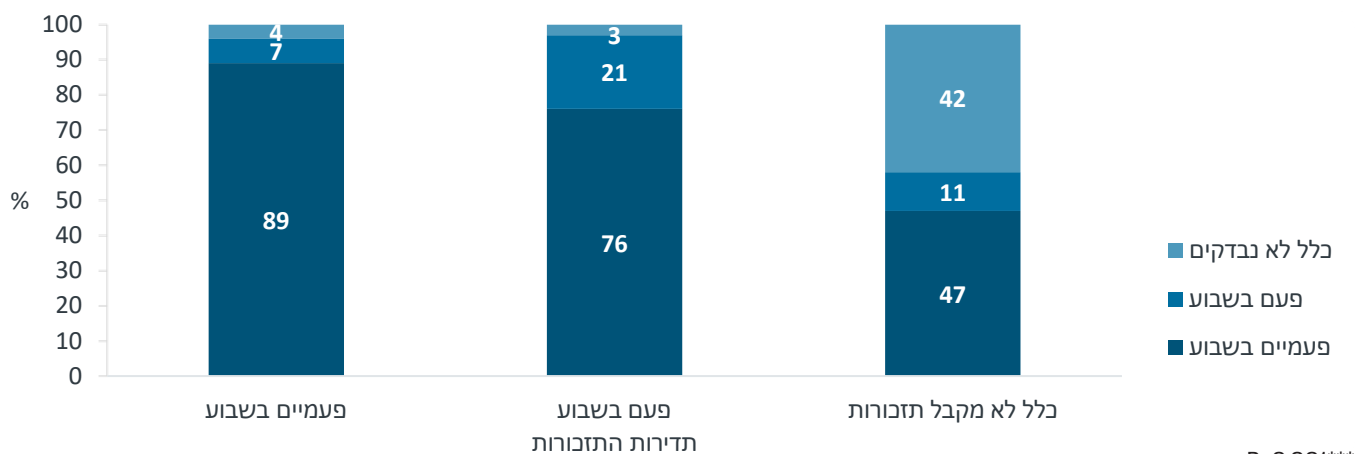
הורים שילדיהם לא נמצאו חיוביים לקורונה, נשאלו כיצד ינהגו במקרה שבו יילדם יימצא חיובי בבדיקה הביתית. 88% ענו שבמקרה כזה, כן ידווחו על כך למסגרת החינוכית, 4% ענו שלא ידווחו, ו-8% ענו שהם אינם יודעים כיצד ינהגו במקרה כזה. 83% סימנו שיבדקו את ילדם בבדיקה מפוקחת, 8% לא יבדקו ו-9% לא יודעים. 95% סימנו שאם יילדם יימצא חיובי לקורונה בבדיקה ביתית לא ישלחו את ילדיהם למסגרת החינוכית, 1% אמרו שכן היו שולחים ו-4% לא יודעים כיצד ינהגו.

4.9 מעורבות מסגרות החינוך ביישום הנחיות המתווה "נבדקים ולומדים"

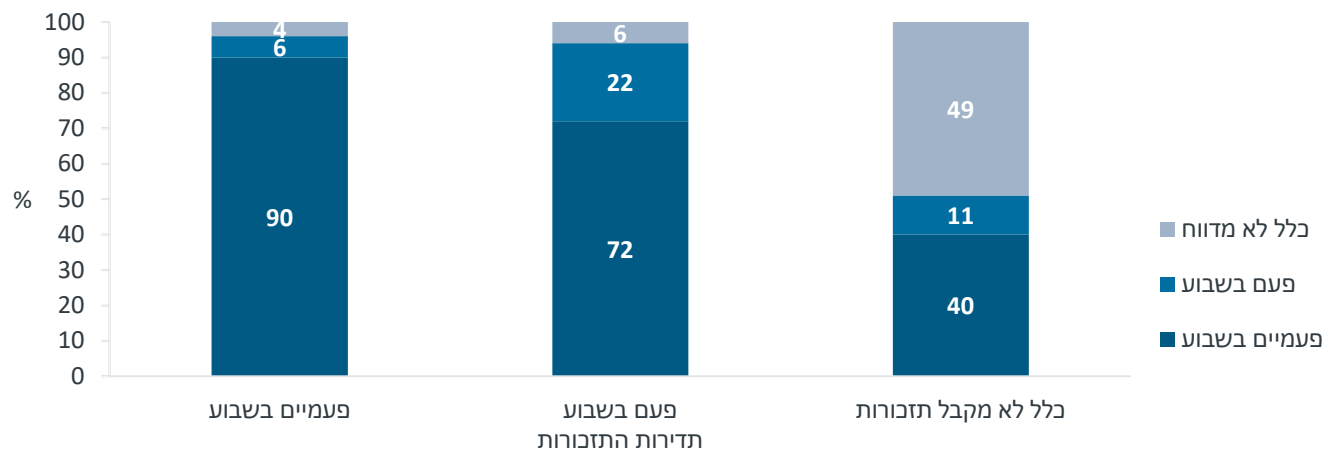
משתתפי הסקר נשאלו כמה פעמים בשבוע הם מקבלים ממשרד החינוך ו/או מבתי הספר שבהם לומדים ילדיהם תזכורת לדיווח על תוצאות הבדיקה. 51% השיבו שקיבלו פעמיים בשבוע תזכורות מבית הספר או ממשרד החינוך, 23% השיבו שקיבלו פעם בשבוע ו-26% ענו שכלל לא קיבלו תזכורות. 87% מבין החרדים דיווחו שלא קיבלו תזכורות לעומת 20% מבין היהודים שאינם חרדים ו-15% מן הערבים. בבדיקה לפי מחוז עולה כי שיעור המשיבים שכלל לא קיבלו תזכורות הוא 59% ממחוז ירושלים, 33% ממחוז יו"ש, 32% ממחוז תל אביב, 25% ממחוז מרכז, 18% ממחוז חיפה, 17% ממחוז דרום ו-13% ממחוז צפון. ההורים נשאלו אם בתי הספר שבהם לומדים ילדיהם מציעים להם הסברים על הנחיות המתווה. 46% השיבו בחיוב ו-33% ציינו שבתי הספר שבהם לומדים ילדיהם לא הציעו להם הסברים.

נמצא קשר בין שליחת תזכורות מבית הספר ובין ביצוע בדיקה (**תרשים 12**) וכן בין שליחת תזכורות מבית הספר לדיווח על תוצאות הבדיקה (**תרשים 13**). מבין המשיבים שקיבלו תזכורות פעמיים בשבוע 89% בדקו את ילדיהם פעמיים בשבוע ו-90% דיווחו על תוצאות הבדיקות הביתיות.

תרשים 12: תדירות ביצוע הבדיקות לפי תדירות התזכורות מבית הספר (באחוזים) (n=269)***



תרשים 13: תדירות הדיווח על תוצאות הבדיקות לפי תדירות התזכורות מבית הספר (באחוזים) (n=268)***



P<0.001***

כפי שניתן לראות בלוח 3, קשר זה בין התזכורות ובין תדירות ביצוע הבדיקות נשמר גם בניתוח רב-משתני, כאשר מפקחים על משתני רקע כגון השייכות לקבוצה באוכלוסייה.

5. מגבלות המחקר

הסקר נערך בקרב משתתפי פאנל אינטרנטי והוא כולל משתתפים המאופיינים בשיעור גבוה יותר של השכלה אקדמית ביחס לאוכלוסייה המקבילה מבחינת קבוצת הגיל וגיל הילדים. הדבר נכון במיוחד בנוגע לקבוצת האוכלוסייה של הערבים, שהיא משכילה מאוד. הפאנל אומנם הגיע לאוכלוסייה חרדית כמתוכנן, אך ייתכן שלא הגיע לזרמים שאינם משתמשים באינטרנט ולכן אינם מיוצגים בסקר זה. יותר ממחצית ממשתתפי הסקר הערבים מתגוררים במחוזות צפון וחיפה, שלישי ביישובי ה"משולש" והשאר בירושלים ומהדרום, לפיכך, הממצאים המובאים במחקר זה לא מייצגים את האוכלוסייה הבדואית שבדרום.

כמו כן הואיל ומדובר בסקר שבו המשתתפים מעידים על עצמם, ייתכן שהתשובות מושפעות מהטיה של רצייה חברתית. מן הספרות¹ ידוע שתופעה זו רווחת בחברה הערבית.

Baron-Epel, O., Kaplan, G., Weinstein, R., & Green, M. S. (2010). Extreme and acquiescence bias in a bi-ethnic population. *European Journal of Public Health, 20*(5), 543-548

6. סיכום

מתווה המדיניות "נבדקים ולומדים" הפקיד בידי הוריהם של תלמידי בתי הספר היסודיים את האחריות לבצע מדי שבוע שתי בדיקות אנטיגן ביתיות לילדיהם, לדווח על כך למסגרת החינוכית, ולנהוג בהתאם לתוצאות הבדיקה. מחקר זה נועד לבחון את מידת ההיכרות של ההורים עם הנחיות המתווה ואת מידת ההיענות שלהם לפעול על כיהן, חודש וחצי מהחלת המתווה.

מן הנתונים עולה כי בסך הכול ההורים העידו שהם מבינים היטב את פרטי המתווה. מבין אלו שהבינו פחות את המתווה, כמחצית לא הבינו מי צריך להיכנס לבידוד נוסף על הילד/ה המאומת/ת ומתי צריך לעשות לילדים בדיקה מפוקחת.

מבחינת נגישות הבדיקות, ההורים העידו על זמינות גבוהה של הבדיקות, הן הבדיקות הביתיות הן הבדיקות המפוקחות באזור המגורים. 58% מן המשיבים המתינו לבדיקות המפוקחות עד חצי שעה.

רוב המשיבים דיווחו שאין להם קושי בקיום המתווה. אלו שכן התייחסו לקשיים ציינו את הקושי בקבלת מספיק בדיקות ואת הקושי להכניס לבידוד ילדים לא מחוסנים על אף שתוצאת הבדיקה שלהם הייתה שלילית. רוב ההורים דיווחו שהמתווה החדש איפשר לשמור על שגרת הלימודים.

ל-65% מן המשיבים היו ילדים לא מחוסנים. כמחציתם ציינו שהסיבה לכך היא שהילדים מחלימים או לא הספיקו להתחסן. היתר הביעו חששות מפני החיסון או לא האמינו ביעילותו או בנחיצותו.

35% מן המשיבים ציינו שכל ילדיהם בני 5-11 מחוסנים לקורונה. שיעור זה גבוה משיעור ההתחסנות הארצי של ילדים בקבוצת גיל זו (23% לפי [לוח בקרה משרד הבריאות](#)). עם זאת, אין ללמוד מכך ששיעור ההסכמה עם המתווה גבוה יותר בקרב משיבי הסקר לעומת כלל האוכלוסייה. אין חפיפה מלאה בין ההחלטה לחסן את הילדים (שיכולה להיות מושפעת משיקולים בריאותיים או אחרים) ובין ההיענות להנחיות המתווה (גם מי שחושש לחסן את ילדיו עשוי לנהוג בהתאם להנחיות המתווה ולהפך, מי שחיסן את ילדיו לא בהכרח ינהג בהתאם להנחיות המתווה).

אפשר לומר כי באופן כללי, שיעור ההיענות להנחיות המתווה היה גבוה, הן מבחינת תדירות הבדיקות, הן בדיווח על הבדיקות והן בפעולות שנקטו לנוכח תוצאות חיוביות של הבדיקות או בכל הקשור להכנסת ילד לא מחוסן לבידוד עקב חשיפה לבן משפחה מאומת.

גורמים אחדים עשויים להסביר את השונות שנמצאה בהיענות להנחיות המתווה:

השתייכות לקבוצה באוכלוסייה. נראה כי ההיענות להנחיות הייתה גבוהה משמעותית בקרב הערבים והיהודים שאינם חרדים לעומת בקרב החרדים. בניתוח דו-משתני נמצא כי גם השכלה אקדמית, מגורים בצפון ובמרכז וזמינות הבדיקות מצויים במתאם עם ביצוע הבדיקות, אך בניתוח רב-משתני לא נמצא מתאם מובהק עם משתנים אלו. מן הניתוח הרב-משתני עלה הקשר בין שייכות לקבוצה באוכלוסייה ובין ביצוע הבדיקות בהתאם להנחיות, כך שהסיכוי שערבים ויהודים שאינם חרדים יקיימו את ההנחיות גבוה משמעותית מהסיכוי שחרדים יעשו זאת.

מן הממצאים עולה כי האופן שבו החרדים נטלו חלק במתווה היה שונה במובהק מן האופן שבו נטלו חלק קבוצות אחרות באוכלוסייה. בקרב החרדים נמצאו שיעורים נמוכים של משיבים שהבינו את המתווה, שקיבלו ערכות בדיקה ביתיות, שקיבלו תזכורות לביצוע הבדיקות, שביצעו את הבדיקות ושדיווחו עליהן; כמו כן שיעור נמוך יותר סברו שהמתווה מצליח לשמור על שגרת לימודים והביעו אמון במדיניות הממשלה להתמודדות עם המגפה. בהתאם, שיעור גבוה יותר מקרב החרדים דיווחו על קשיים ביישום המתווה.

הבנת פרטי המתווה. שיעור גבוה יותר של יהודים שאינם חרדים דיווחו על הבנה רבה של פרטי המתווה, לעומת ערבים וחרדים. כמחצית מן המשיבים דיווחו שלא הבינו מי צריך להיכנס לבידוד ומתי יש צורך בבדיקה מפוקחת, ללא הבדל בין הקבוצות באוכלוסייה. בניחוח הרב-משתני עלה שההסתברות שמשיב שהעיד שהבין את המתווה ביצע בדיקות פעמיים בשבוע גבוהה מזו של משיב שדיווח שאינו מבין את המתווה.

אמון במדיניות הממשלה להתמודדות עם מגפת הקורונה. נמצא כי אמון במדיניות הממשלה קשור להיענות להנחיות המתווה בעוד חוסר אמון נמצא מתואם עם היענות נמוכה יותר להנחיות. אולם בניחוח הרב-משתני, לאחר פיקוח על קבוצות באוכלוסייה, נעלם הקשר הזה וככל הנראה ההסבר הוא האמון הנמוך שיש לאוכלוסייה החרדית במדיניות הממשלה.

מעורבות בתי הספר בקיום המתווה. נמצא כי שליחת תזכורות מבית הספר וממשרד החינוך מנבאת את ביצוע הבדיקות על ידי ההורים, ושליחת תזכורות נמצאה גם קשורה לדיווח על תוצאותיהן. כך גם שליחת הסברים להורים בנוגע להנחיות. קשר זה נשמר גם בניחוח רב-משתני המפקח על משתני הרקע.

יחד עם שיעור היענות הגבוה, היו משיבים שהציעו לשפר את המתווה. שליש מן ההורים ביקשו שהבדיקות תתבצענה במסגרת הלימודים, ללא הבחנה בין קבוצות באוכלוסייה. ביצוע הבדיקות בבתי הספר יכול לענות על קשיים שהעלו חלק מן ההורים בנוגע לקבלת מספיק ערכות ביתיות לביצוע הבדיקות ובנוגע לחוסר שיתוף הפעולה של הילדים בביצוע הבדיקות. הצעה נוספת שרבע מההורים ציינו הייתה לבטל את ההבחנה בין מחוסנים ללא מחוסנים.

7. המלצות

- לנוכח ההיענות של ההורים לפעול על פי המתווה החדש, מומלץ לתכנן גם בעתיד מדיניות בדיקות שנשמכת על שיתוף הפעולה של הציבור בכלל, ועל שיתוף הוריהם של תלמידי בתי הספר היסודיים בפרט.
 - בכל מתווה עתידי, מומלץ לדאוג למעורבות פעילה ופרואקטיבית של בתי הספר ושל משרד החינוך בהסברה, בעידוד ההורים לביצוע ההנחיות ובפיקוח על קבלת דיווחים מן ההורים
 - מומלץ להקים מערך הסברה ייעודי לאוכלוסיות הערבית והחרדית, תוך שיתוף גורמי מפתח ומובילי דעה מאוכלוסיות אלו, לשיפור ההיכרות עם המתווה
 - מומלץ לפתח מענה ייחודי ומותאם לאוכלוסייה החרדית כדי להעלות את רמת האמון במדיניות הממשלה ולהגביר את ההיענות להנחיות

נספח א': השוואה בין משתתפי המדגם ובין בני 25-66 במשפחות לילדים בגילי 5-14, לפי הכנסה והשכלה (באחוזים)

לפי סקר הוצאות משק בית למ"ס 2019				לפי מדגם				
יהודים שאינם חרדים	יהודים חרדים	יהודים שאינם חרדים	סך הכול	ערבים	יהודים חרדים	יהודים שאינם חרדים	סך הכול	
1,223	617	3,027	4,867	116	54	336	506	N (לפי משקל מתוקנן)
100	100	100	100	100	100	100	100	השכלה
30	12	5	12	-	6	0	1	בית ספר יסודי / חטיבת ביניים
18	37	14	18	9	15	5	7	בית ספר תיכון ללא בגרות
23	9	16	17	9	2	9	8	תעודת בגרות
8	25	16	15	21	47	22	25	בית ספר על תיכוני ללא תואר אקדמי
15	14	28	23	43	26	40	39	תואר ראשון
6	3	21	15	18	4	24	20	תואר שני ומעלה
100	100	100	100	100	100	100	100	הכנסה למשפחה נטו
25	11	3	10	36	13	8	14	עד 7,100 ₪ בחודש
28	29	9	16	33	39	17	23	מעל 7,100 ₪ ועד 12,000 ₪ בחודש
18	30	17	19	25	37	33	32	מעל 12,000 ₪ ועד 17,400 ₪ בחודש
20	23	30	26	6	11	30	23	מעל 17,400 ₪ ועד 25,000 ₪ בחודש
9	7	41	29	-	-	12	8	מעל 25,000 ₪ בחודש

הערה: חלק מהנתונים עוגלו למספר השלם הקרוב

נספח ב': מאפייני הקבוצות שבמחקר (יהודים שאינם חרדים, יהודים חרדים וערבים)
(באחוזים)

קבוצה באוכלוסייה			
מאפיינים	יהודים שאינם חרדים (n=336)	יהודים חרדים (n=54)	ערבים (n=116)
מגדר***			
נקבה	44	65	72
זכר	56	35	28
גיל			
ממוצע	41	34	36
סטיית תקן	5.7	5.6	5.7
טווח	66-27	54-26	59-25
השכלה***			
בית ספר יסודי / חטיבת ביניים	1	6	0
בית ספר תיכון	14	16	17
בית ספר על תיכוני ללא תואר אקדמי	22	47	21
תואר ראשון	39	27	44
תואר שני ומעלה	24	4	18
עיסוק עיקרי***			
חייל/ת בקבע	1	0	1
סטודנט/ית להשכלה גבוהה	2	12	1
שכיר/ה במשרה חלקית	8	12	25
שכיר/ה במשרה מלאה	78	60	51
עצמאי/ת	6	10	3
לא עובד/ת או עקר/ת בית	5	6	19
חיסון לקורונה***			
הילדים מחוסנים לקורונה	44	15	17
חלק מהילדים מחוסנים	10	10	9
הילדים אינם מחוסנים לקורונה	46	75	74

קבוצה באוכלוסייה			
מאפיינים	יהודים שאינם חרדים (n=336)	יהודים חרדים (n=54)	ערבים (n=116)
מחלימים מקורונה***			
ילדים מחלימים ב-60 הימים האחרונים	47	21	59
חלק מהילדים מחלימים	9	12	9
הילדים אינם מחלימים ב-60 הימים האחרונים	44	67	32
הכנסת משק הבית נטו בחודש***			
עד 7,100 ₪	8	12	36
מעל 7,100 ₪ ועד 12,000 ₪	17	39	33
מעל 12,000 ₪ ועד 17,400 ₪	33	37	25
מעל 17,400 ₪ ועד 25,000 ₪	30	11	6
מעל 25,000 ₪	12	1	0
אמון במדיניות הממשלה בהתמודדות עם מגפת הקורונה***			
אמון	55	10	63
חוסר אמון	45	90	37
המידה שבה המתווה שומר על שגרת לימודים***			
במידה רבה	50	35	49
במידה מסוימת	39	28	40
לא כל כך	6	16	11
בכלל לא	5	21	0

P<0.001***

נספח ג': היכרות עם פרטי המתווה "נבדקים ולומדים", לפי קבוצה באוכלוסייה
(באחוזים)

כלל לא	במידה מועטה	במידה בינונית	במידה רבה	באיזו מידה פרטי המתווה "נבדקים ולומדים" מובנים לך?***
3	5	19	73	כלל האוכלוסייה
1	4	15	80	יהודים שאינם חרדים
15	11	22	52	יהודים חרדים
2	6	29	63	ערבים

P<0.001***

נספח ד': היענות ההורים לביצוע בדיקות, פילוח לפי מאפיינים סוציו-דמוגרפיים
(באחוזים)

מאז תחילת המתווה "נבדקים ולומדים", כמה פעמים בשבוע ילדיך נבדקים באמצעות בדיקות האנטיגן הביתיות (אם הם לא החלימו מקורונה ב-60 הימים האחרונים)?

מובהקות	כלל לא	פעם בשבוע	פעמיים בשבוע		
	14	11	75		כלל האוכלוסייה
P<0.001	4	11	85	יהודים שאינם חרדים	קבוצה באוכלוסייה
	68	16	16	יהודים חרדים	
	4	9	87	ערבים	
P=0.023	9	13	78	אקדמית	השכלה
	20	9	71	לא אקדמית	
P=0.725	13	8	79	חמישון תחתון	הכנסה
	14	12	74	חמישונים 5-2	
P<0.001	34	14	52	ירושלים, יו"ש ודרום	מחוז מגורים
	3	7	90	צפון וחיפה	
	8	12	80	מרכז ותל אביב	
P<0.001	3	10	87	אמון	אמון במדיניות הממשלה
	14	13	62	חוסר אמון	

נספח ה': היענות ההורים לדיווח תוצאות הבדיקה, פילוח לפי מאפיינים סוציו-דמוגרפיים (באחוזים)

מאז תחילת המתווה "נבדקים ולומדים", כמה פעמים בשבוע אתה נוהג לדווח על תוצאות בדיקות האנטיגן הביתיות של ילדיך בפורטל ההורים של משרד החינוך או בכל דרך אחרת שמקובלת בבית הספר?

מובהקות	כלל לא	פעם בשבוע	פעמיים בשבוע		
	17	11	72		כלל האוכלוסייה
P<0.001	6	10	84	יהודים שאינם חרדים	קבוצה באוכלוסייה
	79	9	12	יהודים חרדים	
	2	17	81	ערבים	
P=0.189	14	13	73	אקדמית	השכלה
	21	8	71	לא אקדמית	
P=0.749	13	8	79	חמישון תחתון	הכנסה
	14	12	74	חמישונים 5-2	
P<0.001	39	9	52	ירושלים, יו"ש ודרום	מחוז מגורים
	5	7	88	צפון וחיפה	
	11	14	75	מרכז ותל אביב	
P<0.001	5	12	83	אמון	אמון במדיניות הממשלה
	28	10	62	חוסר אמון	